

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
 hová a lap szellemi részét
 illető közlemények külföldiek.

Kéziratok vissza nem
 adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
 könyvnyomdája, hová az
 előfizetési pénzek, a hirdetések és ezeknek díjai, valamint a felszólamlások külföldiek.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
 TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
 VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
 Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér sora 1 korona.

Józan nemzet.

Nem szükséges hosszassabban fejtegetnem az alkohol élvezésének a gyermekeknél tapasztalt káros hatását; de egyet mást fel kell hoznom példaadásul a szülőknek, kik gyermekeket nevelnek a hazának, meg hasznos tevékeny polgárokat.

Az alkohol izgatón hat az idegrendszerre, az életműködést megbénítja, sőt gyakran az örvényezésig is emelkedhetik; más részt téllenségbe, tunyaságba süllyeszti az élvezőt. Visszariasztja a komoly munkától, az idő helyes felhasználásától. Az akarat-erő megszűnésével, teljes elvesztésével a dologtalanság lép előtérbe, melynek természetes kifolyása a jellemgyengesség, mely manap a fejlődő ifjúságnál feltűnő módon és oly nagy mértékben nyilvánul.

Már pedig kérdezzük: mi a gyermekek nevelésében a legfontosabb teendőnk, mint a jellem kellő kiképzése. Ez nyújtja az előretörő ifjunak azon biztos eszközt, melylyel az élet viszontagságaival megküzdeni képes. A hol nincs jellem, ott kellő bátorságunk sincs a sors csapásait elviselni.

A jellem nélküli ember gyorsan hanyatlik, gyávaságában összeomlik, elégedet-

len és boldogtalan lesz élete egész folyamában, vágyai, szenvedélyei gonosz tettekre ragadják, a legrosszabb a legveszélyesebb lehet; s így nemcsak önmaguknak, hanem a családnak, polgártársainknak, sőt az egész társadalomnak a haza kárára, terhére válnak.

Jaj annak a nemzetnek, mely becstelenséget nevel!

A história kérlelhetlen szigorral bizonyítja, hogy az államok hanyatlása, mindig akkor kezdődött, mikor jellem nélküli emberek vergődtek az uralomra. Az ilyenek nem tisztelik mások meggyőződését, nem engednek érvényre juttatni mások véleményét.

Mi mindennek okozója még az alkohol? Napról napra láthatjuk, hallhatjuk, olvashatjuk, hogy a törvénybe ütköző cselekmények, büntettek, nagyrésze a méregölő gyilkoló italhatásának tulajdonítható.

S van ezen mit csodálkoznunk? Ha mindaddig ennek meggátlására nem történt semmi üdvös intézkedés, s maguk a szülők is oly hanyagul fogják fel szent kötelességüket, a nevelést, most meg van erre az első lépés.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszterünk annak idején egyik parlamenti be-

szédében kifejtett tervzetével megadta ennek az impulsust, mely szerint a kormány a nép lelkének nemesítésére népkönyvtárakat óhajt felállítani.

Igazán szükségünk van erre, hogy a hazafias szellemet a testvériszeretetet, kötelességérzetet, a józan és tisztos életet, a korcsmai, dorbézoló élet helyett előremozdítsuk, hogy a műveltséget tanulást, felvilágosodottságot gyarapítsuk.

A népkönyvtárak át fogják formálni az apát, át gyermekét, ki látván atyját a komoly munkában, követni fogja őt. S ekkor a munkás, ha befogja látni a könyvtárak nemesítő hatását, örömmel fogja gyermekét is oda vinni, s buzdítani fogja, hogy szabad idejében hasznos, testet lelket tápláló, edző dolgokkal, ismereteinek tágitásával foglalkozzék.

Ez jelenkorunk feladata, a midőn nem egyeseknek kell cselekedniök, hanem az egész nemzetnek, hogy a népnevelésre irányuló intézkedések, tervek testet öltsenek, mert csak így bizonyíthatja be a nemzet önmaga iránt való szeretetét, csak így lesz egyenes az út, melyen a népkönyvtárakat — édes hazánk fennállása a népműveltsé-

TÁRCZA.

Ősz.

Alig van már néhány levél az ágon,
 A természet műve pusztul a tájon,
 Madár helyett dermesztő szél dúdolgat,
 Buvó helyet keresgél a futó vad.

Szürke felhő elborítja az eget,
 Hideg szélből őszi rózsák integet.
 Minden, minen emlékeztet

a mulandóságra,
 Szép nyár után mindig eljön
 az ősz hervadása.

T. H.

Öröm és gyász.

A tizenhat esztendő Irma mosolygó könyvekkel olvasta az üdvözítő sorokat, melyeket nem mert először megmutatni édes anyjának, Hisz Aladár írta, az ő Aladárja, ki másnap náluk lesz

— Kató néni! Kató néni! jöjjön csak egy szóra.

A kis kék szobába beczammogott egy vén cseléd.

— Mi baja galambom? Hej magácska csak

mindig incselkedik velem, pedig van is nekem hozzá való hajlandóságom, mikor az a nagyságos asszony olyan nagyon beteg.

— Közelebb jó Kata néni?

— Az ám! Mégis úgy van a hogy gondoltam. De mikor pápa szemre kárhoztatott az Isten s mikor néhány nap óta annyit virrasztok és sirok, hogy már az ókulárium is csufság a szememen. Mutassa csak galambom! Ugy-e Aladár úrtól van? Adja csak ide. A mit ő ir azt megtudom olvasni. Istenem csak ne reszketnének úgy a kezeim, jöjjön galambom az ablakhoz. Szent Isten de apró iráska . .

— Majd én olvasom Kató néni!

A kis Irma elolvasta. Mikor végére ért, a jó cseléd szemében könnyek ragyogtak. Nem birt szóhoz jutni, csak megcsókolta azt a levelet melyben imádság van.

— Tudom én galambom, hogy Aladár urfi nem hagy el minket. Jószívú gyerek volt az teljes életében. Hanem hát minek is küldte reánk az isten a nagyságos asszony betegségét? Istenem, milyen jó lélekkel mondanók el neki, hogy mi van a levélben. De a doktorok megtiltották. Hallja Irma! Ugy-e a nagyságos asszony csönget? Láska, nekem mindig a fülembe cseng az a hang akár hi a nagyságos asszony, akár nem. Hát csak örüljön, de ne áruljunk el még semmit

Kató néni elczamogott. Alig birta már emelgetni vén csontjait,

Irma megint átolvasta a levelet, megint sirt és megint mosolygott.

Egyszerre csak a szomszéd szobából csengettyű hangok szólnak ki. Irma gyorsan beteg anyjához siet.

Egy fiatal, halálra vált asszony feküdt a párna sirban. Minden tagja elhervadt, lélekzete fájdalmas, tekintete csupa láz.

A szoba két ablaka sűrű szőnyegekkel el volt takarva. A földetlent pedig egy vén vad szőlő indái ágabogózták be. Minden butordarab szerte-szét. Kinos hangulat uralkodott a szobában.

Kató néni nem mert a kis Irmára tekinteni, hanem a párna vékony rendőjének kiegyenlítése által keresett fölösleges munkát.

Irma megcsókolta édes anyja hosszú vékony száraz ujjait. A beteg asszony melankólikus mosolylyal tekintett virágzó szépségű leányára. Mint-ha azt akarta volna fájdalmas mosolyával mondani.

— Valamikor én is ilyen szép voltam?

Kató néni csak szorgalmasan lesütötte aggodalmas tekintetét s tovább folytatta villámhárító munkáját.

— Azután hitelt adnál te ez ő levelének? kérdezte a beteg asszony lázasan.

Irma megdöbbsent, esdően nézett anyjára

ge, józan élete, nyomorának enyhítése boldogítása czéljából — felállíthatjuk.

De míg szívünkön nem viseljük a nép ügyét, s annak helyesebb irányban való terelését, addig lehetetlen lépést tartanunk a külfölddel!

Szülőkhöz, apához, anyához szólunk: neveljenek jó gyermekeket, ifjakat! Hadd szokják a gyermek zsenge korában a tisztas élethez, a parancsot hiven és pontosan teljesíteni s ne akarjon idő előtt mások felett uralkodni. Hajoljon meg az ifju szülője, előljárója előtt, becsülje meg az embertársait! Erre kell törekednünk, mert miként a delejes erő a vastüre, éppen úgy hat az okos s felnőtt vezető a gyermekre, az ifjura és pedig annál fokozatosabb mértékben, minél következetesebb és szigorubbak vagyunk az elkövetett hibák és szabálytalanságok iránt, de ha az alap korhatag, akkor az ifju oly szellemben fog működni, mint a mily szellemben mint gyermek nevelkedett s ekkor hiába minden jóakarát és erőlködés, föltartóztathatlanul halad a lejtőn lefelé.

Csakis munkás, józan férfiakra van szükségünk mindnyájunknak, ilyeneket kell nevelnünk a hazának!

Népgyűlés.

A mai napon az ötödik gyűlés fog megtartani a róm. kath. egyházközség párbér megváltása ügyében. Mint az előbbiekhöz, úgy a mai értekezlethez sem fűzünk sok várakozást, mert a nép vezetői ahány, annyiféle módon szeretnék a régen vajdó kérdést dűlőre juttatni, természetesen mindegyik a saját érdekét tartva szemelőtt. — Itt csak is egyöntetű eljárással, kölcsönös engedékenységgel, méltányossággal, a személyeskedés teljes kizárásával — lehet boldogulni. Ámde az egyöntetűséget a nyári nagygyűlés meghiusította azzal, hogy a nép által választott bizottság működését nemhogy nem respektálta, sőt azzal gyanúsította meg (nagyalaptalansággal), mintha a lelkésznek javára dolgozott volna. Ez elítélendő bizalmatlanság miatt,

Kató néni szemüvege épen kapora pottyant le. Bezzeg sokáig keresgélte.

— Hát megmondta már valaki, jó anyácskám, hogy Aladár levelet irt?

— Éreztem, tudtam, vártam, hogy írnia kell. De hiábavaló minden reményünk. Hiába akar nálunk örömet, mert én nem bírok neki örvendezni. Könnyelmű fiú. Nem lehet rája számítani. Ámitani jobban tud, mint igazán szeretni. Irma ne válaszolj neki.

— Hiszen azt írja, hogy holnapután már itthon lesz, jó anyácskám . . .

— Hát csak várj. Holnapután! Majd hazavetődik. Csak lesd szegény Irma. Lásd én jobban beletudok látni a szivekbe. Az a fiú ámitott miniketl játszott velünk, megcsalt bennünket. Ki tudnád-e még verni fejedből?

A kis leány hallgatott . . .

— Látod, engem is boldogtalan szerelem öl meg. Ha te nem vagy, eddig sem tart.

Kató néni összetette a kezeit.

— Az Isten szent szerelmére kérem nagyságos asszony, már megint gyötrődik . . . Jaj ne beszéljen róla, nézze nagyságos asszony milyen fiatal gyereke van . . .

A beteg keserűen mosolygott.

— Ugysem tart már soká Kató. Érzem, hogy ma el kell mondanom ezt a nagy titkot. Jer közelebb Irma . . .

a bizottság nem kívánt tovább működni, a régen huzodó ügyet — helyesebben nem is eselekedhetett — hagyta in statu quo (a régiben). Aki e sorokat ide iktattam, nem szándékozom proposíciókkal (javaslatokkal) a népgyűlésnek irányt szabni mai elhatározásaihoz, egyet azonban a legjobb szándékkal figyelmébe ajánlok a párbérmegváltást öhajtó népnek s ez az, hogy fogadja el áldozatkész jó papjának a sekrestyések fizetését is tartalmazó 7000 koronás ajánlatát, mely a következő évi hozzájárulásból nyerné fedezetét: Kézimunkás 3 kor; háztulajdonos 4 kor; 10 korona adótól 25 kor.-ig — 5 kor; 25 kor. adótól 50 kor.-ig — 6 kor; 50 kor. adótól 100 kor.-ig — 7 kor; 100 kor. adón felül — 8 korona.

Az ajánlatba hozott összegért a hitközség felelősséget vállalna, annak kezelésével az iskolaadó mintájára illő díjazásért az iskolaszéknek megfelelő közegeit bizná meg. — Ez volna az eddigi terménybeli papi járandóságnak pénzben való megváltása (a párbér megváltás.) A stóla megváltása a párbér megváltással egybe nem függő dolog, éppen azért, ha a mai gyűlés azt is szorgalmazná, a tulajdonképeni párbér megváltást beláthatlan időig visszavetné. A papi földek jövedelmének hova fordítása felől sem a népgyűlés, sem a hitközség nem rendelkezhet, miért is annak a lelkészi fizetésbe leendő beszámítása hiú ábránd.

Ismételen figyelmeztetjük a kath. hitközséget a mai mozgalom alkalmából, legyen előre látó s fogadja el nagylelkű papjának ajánlatát, jól megfontolván azt, hogy az eddigi lelkészi jövedelem 130 éves keletű s így törvény erejével bíró jogszokáson alapul, amit az egyházi főhatóság — mint egyáltalában bármely egyházi javadalmat — leszállítani nem hajlandó. Minél jobban akarja összevonnai az egyházközség a papi javadalmazást, annál hamarabb fogja magát szemben találni az egyházi főhatóság tiltakozásával.

Miután pedig a hitközség egyezkedő bizottsága, illetőleg a népvezetői megvannak győződve nagylelkű papjuknak már eddig is bebizonyított engedékenységről, ne éljenek azzal vissza, hanem a jót, jóval viszonzni törekedjenek; ez nemesak méltányossági, hanem keresztény katólikusi szempontból is joggal elvárható az abonyi kath. hitközségtől. — Azt gondolni sem mernők, hogy a mai népgyűlés lefolyása alatt, s az egyezkedés kiesnyeskedő halogatásával olyasmi történnék, mi miatt jobb sorsa érdemes papjának s az egész egyházközségnek pirulnia kellene, ami matt a papi méltóság és az egyházközség tekintélye csorbát szenvedne. Az esetleges meghurczolatásokért a vezetők lesznek felelősek. — Kivánságunk az, hogy gyűlésük s egyezkedésük legyen keresztény katólikushoz méltó!

Igazmondó.

A siró leányka az ágy szélére ült a rózsaszínű lágy kis kezével simogatta anyja fehér, száraz homlokát.

— Én is szerettem egykor. Ez a mi sorsunk. Sokszor átok lesz belőle. A kit én szerettem, azaz egyetlen ember, a te apád volt . . . Hol van most azaz ember? Hát van benne csak annyi szív is, hogy ma idehaza lenne, mikor örökre elhagyom s ő újra szabad lesz s talán boldogabb is. Mi nem értettük meg egymást. Amit adott azt mind itt hagyom. Igérd meg hogy tanulni akarsz sorsomból . . . Igérd meg, hogy hiven fogod követni végső akaratomat . . . Hát ne szeress soha, ha meghaltam, elfognak jönni érted az apácák, és te elhagyod ezt a kihalt kastélyt, elmégysz lakni az Isten kastélyába örökre . . . Megigéred? Irma nem tudott felelni.

Milyen érzelmek küzdöttek az ő kis szívében?

Kató néni zokogva tette össze kezeit.

— Nagyságos asszony, az istenért, mit tudja még ez a gyermek, hogy mit akarnak vele.

— Felelj gyermekem . . . felelj gyorsan . . .

A beteg asszony lázasán nézett küzködő gyermekére.

Irma szóhoz jutott.

— Anyám, édes jó anyám, vigy el magaddal inkább, hogy ne átkozz engem . . .

— Hát nem?

— Nem anyám. Én szeretem Aladárt s ha

A tűzoltás ügye.

A tűzoltó egyesület szervezésére kiküldött bizottság a következő felhívást bocsátotta ki:

Kérem! Szükségtelen nekünk, tisztelettel alulírottaknak, a v. tűzoltói intézmény fontosságát Abony község igen tisztelt közönsége elé tárunk, — elég ha felemlítjük, hogy egy 14 ezer lelket számláló községben innen-onnan már csak hire van annak, hogy volt tűzoltói intézménye is. Elegendő körülmény ez arra, miszerint kérő szavunk — mely e nemes emberbaráti intézmény felállításának lehetőségére irányul, e mindenkoron nemesen érző és gondolkodó közönség körében kellő viszhangra találjon.

Megbízatusunkhoz képest, tehát tiszteletteljesen kérjük közönségünk lakosságát, hogy pártoló, működő és alapító tagságra ajánlkozni sziveskedjenek.

Eddigélé egy alapító, tizenhét pártoló és husz működő tag jelentkezett.

Alapszabályaink értelmében a tűzoltó testület már így is megalakítható volna, de a jövőbe vetett reményünk ily csekély jövedelem mellett nem kecsegtethet bennünket a teljes eredmény kilátásával is.

Pedig ennek a testületnek fél pártolás nem elég, hanem kell, hogy minden polgárra e községnek azt ép oly önzetlen saját akaratából, tiszta szívéből pártolja, mint amely mértékkel fog ez igyekezni e község lakosságának vagyona és ami ennél még sokkal drágább, élete felett örködni, saját élete kockáztatásával is:

Erőt kell adni ennek a testületnek, hogy önzetlen működését kitarotán, lelkesen teljesíthesse.

Mi, mint e járás legnépesebb, legnagyobb községe, közigazgatásilag pedig központja, erkölcsileg is kötelezve vagyunk arra, hogy előljárjunk egy ily nemes irányú, nemes czélú, közhasznú intézmény megteremtésében.

Ha elkéstünk, ha megelőzött ebben bennünket Tápiószele községe, mutassuk meg, hogy talpra birunk állani, testületté birunk szervezkedni s községünk eminens érdekében azt a zászlót, melyet e jelmondat díszít:

“Romboló vész megállj!

Jó Istenünk imádva legyen

Ő nyujt segílyt bármi veszélyben.”

fennen tudjuk lobogtatni.

Csak a kezdet lesz nehéz, de kitartás, pártolás mellett az eredmény el nem maradhat.

Értsük meg egymást, tegyünk ez ügyben annyit előre, amennyit egy évtized alatt vissza estünk!

A szervezkedésre megbízott bizottság:

PAP PÉTER biz. elnök.

MÓZES IMRE b. tag. TEMESKÖZY GERZSON b. tag.

csak egy napig is boldogít, úgy fogok tenni, mint te, megadással viselem életemet egész a sir megváltásáig.

— Igazán szereted?

— Igazán . . .

— Hát követni akarsz?

— Követni.

— És ilyen nyomorultan akarsz elmúlni, mint én? . . .

Nem rettegek még ettől sem, mert szeretek. Nem tudok mást tenni . . .

A haldokló gyermekére nézett. Nem a határozatlan, nem az elhagyott, hanem az állhatatos, a szilárd akaratú szerelmes Irma állott előtte. Nem kell ennek a jövőjét féltetni.

Rá tette a két kezét siró leánya fejére.

— Hát legyen úgy ahogy szíved akarja . . . Isten áldása veled . . . majd imádkozni fogok érted odafönt . . .

Az áldókezek ráfagytak a kis leány fejére.

A szerencsétlen asszony meghalt.

Aladár megérkezett, de már csak a ravatalon látta azt a fehér, szép szobrot, a ki soha se akarta megáldani szerelmét. Hanem azóta már nem hagyta el Irmát; aki véghetetlen fájdalomában véghetetlen vigaszt tudott találni szerelmében. És Irma nagyon boldog lett azzal, a kiért haldokló anyjával olyan nagy küzdelmet vívott. K. L.

Hentesek panasza.

Hentesek az illetékes hatóságnál panaszt adtak be az iránt, hogy egyesek által saját hizlalású sertések kimérése megakadályoztassék, hogy ily kimérésektől a lakosok eltiltassanak.

Elbisszük, hogy sérelmes lehet a hentesekre nézve, ha a sertéshús kimérése nem kizárólagosan általuk történik, de sokkal sérelmesebb lenne, ha minden törvény és rendelet ellenére megakadályoztatnák gazdasági termelvényeinek oly módon való értékesítésében, amint azt a viszonyok megengedik s amint ahhoz joguk van.

Az 1884. évi XVII. t. cz. 50 §-a világosan kimondja, hogy élelmi czikkeket bárki bárhol árulhat, ilyen élelmi czikk a sertés hús is, tehát azt a termelő, — de csakis a termelő — árulhatja bárhol, a háznál is, a piacon is, akár darabonként, akár fonttal a húst, szalonnát; a zsírt pedig literenként vagy kiló számra.

És ehhez semmi féle jogot, engedélyt senki nem tartozik kérni senkitől. Csupán arra van kötelezve, hogy kérdőre vonás esetén betartozik igazolni, hogy az árusított czikk saját termelvénye, vagy valamely iparcikk háziiparszerűleg készített tárgya, valamint köteles a sertések után a megfelelő fogyasztási adót előre lerónni és a levágandó jöszágról az állatorvostól egészségi bizonyítványt szerezni. Punctum!

Hogy micsoda nagy károsodással járna a lakosságra nézve, ha ebbeli joga megszorítottatnék, arra felhozzuk a következő eshetőséget.

Föltéve, de meg nem engedve, hogy hentesek „kartelt” csinálnak, megállapodnak maguk között arra nézve, hogy az élő jöszág sulyáért mennyit adnak és hogy a húst mennyiért adják.

Igaz, hogy így az élő jöszág árát lenyomnák, mi által nem csak ők, de mások is, kik hizlalni nem szoktak, vagy nem akarnak, szintén olcsón jutnának sertéshez, ámde a hentesek is, és azok is, kik nem hizlalnak, sokkal kevesebben vannak, mint azok, kik keserves keresményeiket, fáradságukat fektetik bele a hizlalásba, kiteszik magukat a sertész vésszel járó károsodásnak is, — ezeknek a termelőknek az érdekeit is szem előtt kell tartani s meg kell fizetni becsületesen termelvényeik értékét, mert többnyire ők érzik legjobban az adózás sulyát, a közteherviselés bajait s a mostani gazdasági viszonyok mostohaságát.

Meddő küzdelmet fejtenek tehát ki hentesek az élelmi czikke szabad elárúsítása ellen, mert sem korlátozni, sem megakadályozni nem lehet; a jogok confiskálása veszedelmes dolog is lenne.

A gazdasági munkások segélypénztára.

Budapest, 1901. nov. hó 15.

Mikor az év elején az 1900. XVI. t. cz. alapján életbe lépett az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségpénztár és mikor ez az emberbaráti intézmény megkezdte üdvös működését, mindenfelé igaz örömmel fogadták a magyar gazdasági munkások — a föld népének — ezt a leghivebb jó barátját.

Az új törvényt csakhamar elnevezték a szegény ember törvényének, mert a józan magyar munkás gyorsan belátta, hogy ezt a törvényt csakis az ő javára alkották és fölismerete azt is, hogy egyedül ennek a törvénynek köszönheti, hogy előregedésére, munkaképtelensége idejére, nem kell koldusbotot fognia.

Ez a törvény senkire sem erőszakolja, hogy tagja legyen a segítő pénztárnak. Kinek-kinek kényere hagyja, hogy beiratkozik-e vagy nem iratkozik be a segítő pénztárba. A törvényhozás bölcsen járt el, a midőn abból indult ki, hogy akarata ellen senkin sem fog az új törvény segíteni.

A józan magyar munkás saját sorsának maga a kovácsa. Nem szereti a minden áron való gyámokodást. Maga akarja megkülönböztetni a jót a rossztól és most is bebizonyította, hogy szívesen sorakozik az egyedül az ő javára életbeléptetett intézmény védőszárnyai alá, mert a saját szemével látja, hogy ez az emberbaráti intézmény az ország legtávolibb vidékein is milyen nagy gondal ápolja és istápolja azokat a gazdasági munkásokat, kik segélyre szorulnak.

A józan magyar munkás igen hamar belátta, hogy a ki tagja a segélypénztárnak, az nyugodtan végezi nehéz munkáját, mert nem gyötri őt az

az örökös gond, hogy mi lesz hitvesével, apró gyermekeivel, ha munkabíró karja ellankad és a kasza, kapa kiesik kezéből.

A segélypénztár tíz hónapos működése világosan bizonyítja, hogy a föld népét gyakran éri olyan baj, mely őt munkaképtelenné teszi és gyakran fordulnak elő olyan balesetek, mely a földműves nép családját örökre megfosztják a kenyérkeresettől.

Még csak tíz hónapja, hogy a segélypénztár hasznos működését megkezdte és már eme rövid idő alatt 609 földműves jutott abba a szomorú helyzetbe, hogy jótétéményét kénytelen volt igénybe venni. A segélypénztár minden egyes esetben gyorsan gondoskodott a bajba jutott ember gyógykezeléséről és anyagi támogatásáról, hogy betegsége ideje alatt ne legyen kénytelen családjával együtt az irgalom kenyéren tengődni.

A beállott baleset 54 földművelőt megölt. Mind az 54 esetben a család a legnagyobb nyomorban maradt hátra. A segélypénztár központi igazgatósága sürgősen intézte el az özvegyek kérelmét és minden egyes esetben 400—400 koronát szolgáltatott át a nyomorral küzdő családnak.

A beállott baleset a segélypénztár 10 tagját, a megejtett orvosi vizsgálat szerint mindenkora munkaképtelenné tette. Ezekben az esetekben a központi igazgatóság szintén a legméltányosabban és a legnagyobb gyorsasággal intézkedett és ma már mind a tíz munkaképtelenné vált tag élete fogytáig részesül a törvény által előírt anyagi támogatásban.

Ezek a számok világosan beszélnek és egytől egyig hirdetik ennek az emberbaráti intézménynek szükséges voltát.

Világosan látható ezekből a számokból, hogy a segélypénztár rövid fennállása óta is már sok szerencsétlen embert mentett meg a koldusbottól és számos özvegyet mentett meg a kétségbeeséstől.

Az emberbaráti intézmény üdvös működése bizonyítással az oka annak, hogy a segélypénztár tagjainak száma olyan gyorsan emelkedik. Mert eltekintve attól, hogy az 1900. XVI. t. cz. 8. §-a alapján a gazdák által kötelezőleg biztosított cselédek száma mintegy 500000, a segélypénztárba beiratkozott rendes és rendkívüli tagok száma is már jóval túlhaladta a 12000-ot.

A segélypénztár igazi emberbaráti működése buzdította bizonyítással arra a főpásztorokat, főrendeket, nagybirtokosokat, intézeteket, a vármegyéket és községeket, hogy olyan nagy számban csoportosuljanak a segélypénztár alapító tagjai sorába. És bizonyítással ez az oka annak, hogy a rövid nyolcz hónap alatt beiratkozott 941 alapító tag 150000 koronával gyarapította azt a vagyont, melynek egyedül az a hivatása, hogy a föld népét támogassa, istápolja.

MI UJSÁG?

— **Igazgató-tanácsos.** A magyarországi kath. egyesületek Országos Szövetsége ft. L é v a y M i h á l y esperes-plebánost, igazgató tanácsosnak választotta meg. Őszintén gratulálunk a kitüntetéshez.

— **Halálozás.** Máthé Jenő megyei tisztviselő csütörtökön hazajött szülei házához s hajnalban föbe lőtte magát. A csapás mélyen megrendítette a családot, melynek fonatában kiterjedt rokonság, ismerősök és barátok osztoznak. Mint halljuk, gyógyíthatlan betegség adta a esinos, jó modoru ifju kezébe a gyilkos fegyvert. Nyugodjék békében, a megrendült bánatos családnak nyujtson vigaszt a mindenható rendelkezése fölötti megnyugovás érzése.

— **Egyleti élet.** Egy nagyobb szabású és népiintézmény létesítését vette tervbe néhány lakos társunk. Egy általános temetkezési egyletet akarnak alakítani, mely tárgyban csütörtökön, a népkörben egy szűkebb körű értekezlet tartatott, a melyen részt vettek az ipartestület, a függetlenségi 48-as kör és a népkör részéről néhány tag, illetőleg a vezetőségek. Az értekezlet el is határozta a mozgalom megindítását, melynek üdvös voltát Tóth Ferencz egyleti tag szép szavakkal ismertette. Az értekezleten jelen voltak minél szélesebb körben terjeszteni fogják az eszmét, melynek életrevalóságát élénken bizonyítja az itt már meglévő felekezeti egylet, valamint a környék városaiban virágzó egyletek fennállása. Részünkről üdvözöljük az eszmét s a megvalósításában fáradozókat sikert kívánunk e valóban korszerű és humánus intézmény létesítéséhez.

Elvégre szegényebb sorsu polgártársainknak maguknak is kell tenni valamit saját érdekében, hiszszük, hogy támogatásuk elől a módosabbak sem fognak elzárkózni. Előre!

— **Abonyi Lajos szobor alap.** Az 1901. június havában előadott „Nebántsvirág” jövedelméből Kunhegyi Miklós szinigazgató az „Abonyi Lajos szobor alap” javára 40 azaz negyven koronát juttatott, mely összeg átvételét köszönettel elismeri. Abony 1901. november 27. Véli Miksa.

— **Tüz.** Tápíószelén Reinle kapitány tanyája gyuladt ki, de sikerült a tüzet lokalizálni s így csak több kazal szalma és tőrek égett hamuvá.

— **Az élelmes tolvajok.** Néhány betörőnek üres léven a kamrája, elhatározták, hogy abba tölre egy kis eleséget szereznek be, és beszerzési forrásul ki szemelték Tóth Károly tőszegi vasuti vendéglős éléskamráját. Elhatározásukat a a mult héten végre is hajtották. Előbb Kas Pál tőszegi gazdának istálójából három lovat felszerkezve vittek el, azután kézhez kaparították Sós Imre kocsiját és ilyen alkalmatosságon aztán Tóth Károly vendéglős kamrájából három oldal szalonnát, nagymenyiségű húst, kolbászt és egyéb élelmet szállítottak haza. A tetteseket ez ideig nem sikerült kézrekeríteni.

— **Előleptetés.** Néhány Babik József volt állomásfőnökünk fia, Babik József állatorvosi főiskolai gyakornokot, a földm. ügyi miniszter a főiskola sebészeti tanszéke mellé II. tanársegéddé nevezte ki.

— **Elgázolt birkák.** Tőszeg és Paládics között csütörtökön f. hó 14-én a délutáni személyvonat 32 drb. birkát gázolt el. A birkák Neppel Ferencz nagybirtokos tulajdonát kepezték. A birka húst kedvelő lakosság olesó pénzért eszi a pörköltet és vigad mellette, csak a juhászra lehet igazán rámondani hogy „búsuló juhász”

— **A dunántuli irásban és képen.**

(Dunántuli Közművelődési napról az 1902. évről.) A „Dunántuli Közművelődési Egyesület” javára szerkesztette dr. Fodor Oszkár. — Ára 2 korona. — Kapható az egyesület titkári irodájában, Budapest, Kerepesi-ut 43.) Az ország egyik legnagyobb kultúregyletének a Pallavicini Ede őgróf elnöke alatt működő „Dunántuli Közművelődési Egyesület”-nek 10 éves fennállása alkalmából díszes irodalmi válogatást jelent meg az egyesület titkára dr. Fodor Oszkár szerkesztésében. A válogatás címe: A Dunántul irásban és képen és ezéja, hogy az olvasó közönségnek irásban és képen bemutassa azokat, kiknek jelentékeny részük van abban a békés harcban, melyet a „D. K. E.” a magyar faj megtartása érdekében kifejti, és hogy felhívja a társadalom figyelmét ma nagy feladatokra, melyeknek megoldását a „Dunántuli Közművelődési Egyesület” annyi lelkesedéssel és áldozatkészséggel munkálja. Hogy a hazafias vállalat nagyobb kelendőségnek örvendjen s hogy jövedelmével gyarapítsa a „D. K. E.” vagyonát, a szerkesztő a jövő évi naptárral és tisztieztimárral is kibővítette a munkát. A díszes kötet, melynek czimlapját Vajda Zsiga, a jeles festőművész rajzolta, az irodalmi, művészeti és politikai világnak ama jeleseit mutatja be, kiket a Dunántul adott a közéletnek s bemutatja ezenkívül a Dunántul egyes vidékeit sikertült képekben. Az élet- és jellemrajzok valóságos forrásmunkává teszik e kötetet az irodalom történészek számára; a szép-irodalmi dolgozatok s a szép illusztrációk pedig kelendő olvasmányává teszik. A kötetbe írtak: Abonyi Árpád, Balla Miklós, Hajdu Miklós, Igmándi Mihály, dr. Konkoly-Thege Miklós, Makai Emil, Pakots József. Becses közlemény ezután Berzeviczy Albert előadása, melyet Bernardino Luini-ről s követőiről tartott az Országos Képtárban, a melyet Luininak a milánói Brera képtárban őrzött remek képe: Szűz Mária Jézussal illusztrál; ismertetés a vándorkönyvtárakról, amely intézménynek hazánkban való meghonosítója épen a „D. K. E. továbbá dr. Molnár Gézáról „Milyen zenét hallgassunk?” Arczéppel és életrajzzal bemutatottaknak e kötetben a „D. K. E.” megteremtője és első elnöke Széll Kálmán, az egyesület mostani lelkes vezetői Pallavicini Ede őgróf és Rákosi Jenő, továbbá Vaszari Kolos hercegeprimás, Wlaciess Gyula kultuszminiszter, Berzeviczy Albert, Fehér Ipoly pannonhalmi főapát, Antal Gábor dunántuli ev. ref. Gyurátz Ferencz dunántuli ág. ev. püspök, Vészi József, Szalay Imre, Porzolt Kálmán a „D. K. E.”-nek 10 év óta főtitkára, dr. Fekete Ignác, báró Fejérváry Imre, Fenyvessy Ferencz, gróf Laszberg Rezső, Nagy Jenő, Reiszig Ede, Sárközy Aurél, gróf Széchenyi Emil, Tallián Gyula dunántuli főispánok, dr. Baán Endre, Maar Gyula alispánok, Károlyi Antal, Tormay Károly orsz. képviselők. A kötetet 20 remek illusztráció tarkítja, ezek között felmentendő az ógyallai csillagvizsgáló több képe, Szinyei Merse Pál festménye: A falu alatt, a pannonhalmi apátság több sikerült képe, képek a dunántuli hadgyakorlatról, a tatai vár, a magyaróvári kir. gazdasági akadémia. — A kötet ára 2 korona. Megrendelhető a „Dunántuli Közművelődési Egyesület” irodájában (Budapest. VIII. Kerepesi-ut 43.), vagy az egyesület főpénztárosánál dr. Fekete Ignácnál (V., Béla-utca 3.)

Szerkesztői üzenetek.

Dr. Nesi, Locó. Ejnye ejnye dr. úr ne tréfáljon. Mert nem minősíthetjük a kérdést másnak, mint naiv tréfának.

Ha pedig netalán komoly oldala lenne a dolognak, hát arra azt feleljük, hogy némely ember olyan ruhában jár — mint ön is — a milyenben akar, némelyik olyanban, mint a kinek nyolczad magát kell ruházni s a kire ön is ezéző — kis hamis — a milyen van. A földolog, hogy kilegyen fizetve. Hony soit qui mal y pense!

NYILT-TÉR*)

Köszönet nyilvánítás.

A bennünket ért megrendítő gyászos esemény alkalmával, bánatunkban szeretettel osztozó ismerőseink és jóakaróinknak ez uton fejezzük ki hálás köszönetünket.

Abony, 1901. november 30.

Mátlé József
és családja.

Hirdetmény.

Györgyei Illés puszta-szörösi gazdaságában, az abony—szelei-ut mentén lévő ákáczfák f. évi december hó 2-án a helyszínen árverés útján a legtöbbet ígérőknek készpénz fizetés mellett eladatnak.

Egy jó családból való 13—14 éves fiu teljes ellátásra tanulóknak felvétetik Tóth Mihály ácsmesternél.

Az összes iskolai könyvek, tanszerek, könyvtáskák, szijak, irkák és rajzeszközök legjutányosabb árban szerezhetők be **SZERDAHELYI JÁNOS** könyvkereskedésében.

Uj bor, de jó bor.

Tisztán kezelt, sajáttermésű **jó új bor Máthé Józseféknél literenként 26 krajczáron kapható.**

SZŐLŐOLTVÁNYOK

szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.
Uradalomnak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat még az apró nyulak sem hatolnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemege elég 200 méterre. — Ára 6 frt.

Diócesemeték. Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Szines fénynyomatú főárjegyzék ingyen és bérmentve küldeték minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül még egy olyan könyvet kap ez-zel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely ninesen az a ház, vagy család, hol annak tartalmát haszonra ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekében áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Czirj:

„Érmelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor
Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid. 6—20

Pintér Testvérek utóda WUSZTL ALAJOS

fűszer, csemege, vas, konyha berendezési cikkek és ásványvizek kereskedése

— A B O N Y. —

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy **1-ső rendű porosz gáz Coksz** és **1-a darabos kőszén** állandóan kapható és 100 kg. felül bármikor házhoz szállítom.

A téli idény közeledésével bátorkodom kitünő valódi orosz theámat, első rendű rumokat, eredeti palaczkokban, nemkülönben thea süteményeimet dus választékban, ajánlani.

Minden csütörtökön friss kassai Frankfurter.

Kitünő minőségű pergetett méz **1 kg. 1 korona.**

Olesó árak!

Pontos kiszolgálás!

Legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándékok bevásárlási forrása.

Alulirott tisztelettel hozom tudomására a nagyérdemű közönségnek, hogy eddigi

Órás és ékszerész

üzletemet a (r. kath. templommal szemben) bekövetkező szt. karácsony napjára a legalkalomszerűbb tárgyakkal egészítettem ki.

Üzletemben **zenélő szent kápolna képek** s egyéb maradó értékű, ünnepi ajándékokul szolgáló tárgyak jutányos árak mellett készpénz, esetleg törlesztéses árakon is beszerezhetők. Ugyiszintén órák és ékszerek.

Midőn üzletemet megtekintésre ajánlom; egyszersmind legsolidabb árak mellett pontos és kifogástalan kiszolgálást ígérek.

Abony, 1901. évi november hó

A nagyérdemű közönségnek alázatos szolgálja

ROSENZWEIG J.

órák és ékszerész.

Legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándékok bevásárlási forrása.

SCHOTTOLA ERNŐ BUDAPEST

a ruggyanta- (gummi) gyártás magyarországi megalapítója.

Műszaki központi üzlet VI. Andrassy-ut 2. Fonciére palota.

Legjobb minőségben, gyári áron szállit:

összes mérleggyártmányok (külön kiadásu árjegyzék ingyen és bérmentve) a gőzeséplőgépekhez szükséges összes anyagokat és eszközöket, csapágyfém, kenőszelenczék, olajhoz és sűrű tovtottezsirhoz, géphajtószijak, vízmentes mozdony és cséplőgép ponyvák kazal, repce- és kocsitakarók, asbest- és gummianyagok, szelepek, vízmutatók, fesmérők, dobsinek, kenőanyagok, zsiradékok, gabonazsákok „Elsősegély“-kötszerszekrények, mely kötszerszekrények a ministeri rendeletnek megfelelően minden ipartelepen, gyárüzemnél, malomban stb beszerzendők.

Árjegyzék és ismertetések ingyen és bérmentve.